

PREUS

SUSCRIPCIÓ :1'50 pessetes trimestre

NÚMERO SOLT: 10 cèntims

de la Garrotxa

Portaveu de la Unió Nacionalista Catalana

Son col·laboradors tots els socis d'aquesta entitat

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
UNIO NACIONALISTA CATALANA
BANYOLAS

Banyolas 27 de febrer de 1910

Surtirà els diumenges
Els originals no s' retornen

CONVERSANT

AB DON JOSEP

Com ja anunciarem desde les planes d'aquest setmanari, el diumenge passat va venir a estrenyar la mà dels nombrosos amics que té a Banyoles, el senyor Torras Sampol.

Serien aprop de les quatre de la tarda quan, ab la franquesa y ab la cortesia que li són peculiars, va visitar el domicili de la «Unió» segur de que'n aquella hora hi trovaria un grós estol de amics y admiradors entusiastes, germans de patria, y per tant, companys de glories y fadigues, frissosos d'entaulari llarga conversa, ab ell sempre agradable, sobre l'estat actual de la política catalana y especialment sobre les vinentes eleccions generals de Diputats a Corts.

Com s'acostuma en aquesta mena de visites que resulten mes d'amic que d'etiqueta, durant l'enraonament va parlar-se de tot.

Si no fos extraordinaria la cabalerositat del senyor Torras y l'efecte que'ms professa, tal vegada s'ofendria per la divulgació de lo parlat en el sí de la confiança qu'ab nosaltres té depositada; però com que'l coneixem a fons, tenim la seguretat de que sabrà perdonar aquesta petita falta, filla de la tiferia a que obliga el reporterisme.

—Com estém de catalanisme a Banyolas?— va preguntarnos el senyor Torras.

—A jutjar per l'inerement qu'ha prés la «Unió» desde que va ser fundada, hem de creure que l'amor a l'autonomia y a les coses de la terra, va guanyant terreny diariament en aquesta vila. Ja sab que la «Unió», políticament está deslligada de compromisos ab dretes y esquerres, qu'es una entitat essencialment autonomista; aixó fa qu'aquíhi vinguin autonomistes de tots colors y que sigui aquesta societat la balansa que mideix el grau de patriotisme de la població. Prosperant la «Unió» es que les nostres conviccions arrelen mes fermament en el cor del nostre poble.

—Pera conseguir aquet resultat deuen fer molta propaganda!.....

—Fins ara no l'hem feta mes que personal; fa quinze dies que varem comensar la propa-

ganda colectiva, per medi de la premsa, fundant un periodíc.

—Es a dir, ¿que publiquen un periódic? ¿quin titol té?

—Si senyor; un setmanari que además de destinarlo a una completa informació de tot lo que passa a la comarca, será la má que semblará arreu la bona llevor de les nostres doctrines. Setitula *L'Avenç de la Garrotxa*.

—¿Ha tingut bon éxit la publicació?

—El seu éxit ha superat molt a tots els calculs y a tot lo imaginat per nosaltres; tenim la confiança de poder fer, dintre poc, una tirada del periódic, doblement grossa de la que fém actualment.

—Y respecte a eleccions ¿quina conducta seguirán la «Unió» y *L'Avenç*?

—Lo de la «Unió» va quedar trassada en una reunió que va celebrarse'l diumenge passat; per unanimitat acordaren proclamarlo a vosté candidat, adherintnos a la proclamació feta a Girona pels prohoms del catalanisme'n el districte de Torroella de Montgrí. Com es natural essent el periódic el portaveu d'aquesta societat, desde les seves columnes hi emprendre una activíssima campanya a favor de la mateixa candidatura.

—¿Jo'ls agraeixo moltíssim aquesta distinció, molt superior a lo que mereixo....

—Molt al contrari, senyor Torras; per superiors que semblin els treballs que's realisin a favor de la seva candidatura, serán insignificants si's comparen ab lo que'l districte deu a vosté. Pensi que vosté ha redimit el districte de Torroella del jou del caciquisme a que'l tenien estacat els criats del compte-marqués; que ab molta freqüència ha visitat els pobles, enterrantse personalment de les llurs necessitats y possantles de manifest devant del Poder Central; qu'ha atés a tothóm qui l'ha vingut a trovar sense necessitat d'anar ab la gorra a la má, sense necessitat de tarjeta de recomanació; que tan en les festes populars com en les calamitats públiques, vosté ha acudit als pobles, associantse a la seva alegría si'l poble reya, aconssolantlo si una pena l'afligia.....

—No'n parlém mes d'aquesta qüestió, perquè fins aquí no he fet sino cumplir ab el deure que m' imposa el meu càrrec de Diputat.

—¿No véu, senyor Torras, que no tots els Diputats per aquet districte han sigut aixís? Feya molts anys que Banyolas no sabia lo que era un Diputat. Aquí no coneixem mes que'ls

candidats quan venien a captar vots; quan ja tenien l'acta, may més ne veyem cap.

—¿Creuen vostés si a les eleccions hi haurá molta oposició?

—Dubtém que n'hi hagi, perquè a ningú que reflexioni una mica li agradará suicidarse.

¿Volén dir que'ls regionalistes.....?

—No presentarán oposició perquè, la veritat, además de no existir el partit regionalista en el districte, no es possible que vulguin fer la contra a una candidatura catalanista, siguent catalanista'l seu regionalisme.

—¿Y els conservadors?

—La majoria son adictes a vosté; 'ls demás, comptant ab poques forces, tampoc se mourán.

—Bé, pero en quant als lliberals? vostés no poden negar que presentin oposició, ja que fins s'ha arribat a citar.....

—Si senyor; a un tal Murúa, el de les arades.

—Y créc qu'aquet se refia de que La Escala.....

—Si's refia de la escala, caurá y es trençarà'l coll.

—¿Y els republicans, carlins.....?

—Estém segurs de que formarán al nostre costat, com hi formarán totes les forces vives del districte perquè la seva candidatura no es solsament catalanista, sino que també es popular, perquè tots els seus actes durant la present legislatura han sigut sensats, mereixent el beneplácit de la opinió pública.

Per aquest estil va continuar la conversa durant bona estona, despedintse després don Josep pera anar a visitar altres núcles d'amics banyolins.

Candidat a l'aigua

Se diu y corre ab molta insistencia el rumor de que en las properas eleccions legislatives presentarà sa candidatura pel districte de Torroella, 'l doctor Murúa, catedrático de Química inorgánica de l'Universitat de Barcelona.

En l'anterior edició recullírem la nova, anc que no creiem en la presentació, qu'ens

sembla'l comble de l'inrersemblansa. La recullírem, a titol de mera informació y per alló de que quan els gossos lladres, alguna cosa senten.

Per si fós certa la nova y 's formalisés la presentació, escrivim aquesta lleugera nota y petits comentaris, que portarán a l'anim del Dr. Murúa, el convenciment de que llur candidatura per aquest districte no es de cap manera viable y no conta ab una sola provavilitat d'exit.

La candidatura del simpático catedrático de Química ect, representaria 'l retorn an els vells temps de *cunerisme* que recordan mol pocs electors del districte, doncs desde l'any 48, del sigle passat, que tinguérem un diputat que 's deia Sánchez, López, Rodriguez ó qualsevolga del cognans acabats en *ez*, desde aquella data llunyana hem tingut la sort y la satisfacció de que 'ls representants a Corts del nostre districte hagin sigut fills de la terra. Avans de la Restauració fou diputat don Joan Vidal de Llobatera, després don Albert de Quintana, don Robert Robert, don Pompeius de Quintana, don Joaquim Aldrich y de la Solidaritat ensá, don Josep Torras Sampol.

Avans d'esclarar el moviment de Solidaritat aquest districte era, com els restants de Catalunya, víctima d'un caciquisme sense fré, pero patíam el jou d'un caciquisme que podriam anomenar *indígena*. Així, mentres a Santa Coloma hi havia un Comyn, á Girona un Herrero, a La Bisbal un Villapedierna, a Olot un Marqués de Aguilar y a Figueras y Puigcerdá, anc que no ab la persistentencia dels districtes esmentats sofrían l'imposició del *cunerisme*, aquesta plega no pogué mai arrelar en aquesta terra, en aquest país.

Si aquesta aversió an el *cunerisme* sentia'l districte de Torroella avas de Solidaritat, després de la riuada impetuosa que no pogué contenir la resclosa, bastida pel caciquisme mes potent, quina riuada, portant las aigües del patriotisme redemptor per tots els indrets, amará de catalanisme totes les terres de la comarca calculi'l senyor Murúa si pot sortir triomfant son nom de las urnas.

Els electors de Torroella qui per dignitat, trenquen el jou del caciquisme, no tolerarán mai la imposició d'un candidat *cunero* qu'en l'escala de les imposicions té una colorisació mes violent y fastigosa pera 'ls ulls dels catalans.

Hi ha un altre argument que breuament anem a descapdellar. El diputat a Corts, si ha

d'esser digne de l'investidura ha de representar les aspiracions generals, tots els ideals que bateguen en el fons de l'ànima dels seus electors.

El representant en Corts, qui, no es altre cosa que un mandatari dels electors qui per medi de la votació, li confereixen el mandat, pera poguer defensar ab quelcòm de fruit y llument aquelles aspiracions y ideals necessita com a condició precisa, sentirlos y coneixels.

¿Els sent y las coneix el Dr. Murúa els ideals y las aspiracions del districte? Ni 'ls sent ni pot sentirlos, perquè li manca 'l medi de comunicació, qu'es la llengua. Ni ell coneix la llengua catalana, ni la major part dels electors entenen la que parla 'l doctor Murúa. Seria curiós l'espectacle d'un mitin electoral a Serinyà, Fontcuberta y en tants altres pobles del districte. El Dr. Murúa, ab la verborrea que pateix, els hi engegaria un discurs elocuentísim parlant per exemple, de l'arada romana. Els oients bocabadats l'escoltarian sense entendre un mot. Resultat per el Doctor: un sermó perdut en el desert, y pels senzills oiens: fredor en els peus y escalfor en el cap.

Els electors d'aquest districte volen comunicarse directament ab el diputat, pera demanarli lo que necessitan. Ab el doctor Murúa no podrian dirigirshi personalment, esposantli llurs desitjos y els de llur pobles; s'haurian de valdre d'intermediaris que 's convertiran en cacics, quin recort tots abominem.

Se diu també qu'el Dr. Murúa aspira a obtenir la representació parlamentaria, pera defensar els interesos de la respectable classe del Professorat Universitari. Segons aquesta versió, qu'hem recullit de llabis que no menteixen, an el doctor 'l hi es indiferent esser Diputat per Torroella ó per Machacon de Abajo; la qüestió important es treurer un acta, vingui d'allà ont vingui.

Sabent aixó, encare 'ns convé menos el doctor; nosaltres volem un diputat que defensi ab zel els interesos nostres, els del Districte, ab preferencia an els seus y an els de la classe a la qual pertanyi, per respectable que sia, y per aquesta raó 'l volem de la terra, que tingui en el districte interesos, perque la defensa dels seus porti aparellada la dels nostres.

En aquest cas, ha de treballar prop de sos companys de Claustre pera que 'l portin al Senat y si els catedràtics no 'l volen secundar y no li marxa la dèria de volguer ésser diputat pot presentar sa candidatura per algún districte, ont se llauri encara ab arada romana, car aquesta no arrenca de la terra el gram del cunerisme.

Aquí, en el districte de Torroella, ningú bada; els pagessos treballan y remouen llurs camps ab aradas de modern sistema que no deixen un brí de mala herba pera soterrar.

Y quan no 'n tenen prou de l'arada, agafan la fanga y el tràmec, fins deixar nets de herbots rucadors, els conreus.

El que li ha aconsellat presentar sa candidatura, es un mal amic, que cerca posar en ridícol an el Dr. Murúa, qui quan vagi pels pobles a la recerca de vots, sols obtindrà un compassiu: *Déu l'ampari ó un despectiu: Tórnissen al llit, qu'aixó es la lluna.*

**

Escrites les precedentes ratlles, llegim en *El Norte* de dijous passat la següent nota política:

«Dice *La Lucha* de ayer:

«Es casi seguro que entre los liberales que lucharán para diputados á Cortes figura un joven y distinguido catedrático de Barcelona para el distrito electoral de Torroella de Montgrí.»

Quieren saberlo nuestros lectores?

!!!El Sr. Murúa!!!

Concedemos lo de joven y distinguido. Si dijera ilustrado..... lo discutiríamos porque po-

dríamos exteriorizar la forma en que se desarrollan ciertas conferencias.»

¿Aixís estém? Es á dir, qu'el senyor Murúa no calsa gaires punts en lo referent á ilustració? En cambi, té molta xerrameca.

Y váyase lo uno por lo otro.

Aixó ho posem en *cristiano*, a fi de qu'el doctor n'entengui quelcom.

Coneixements útils pera les dones

LES TAQUES A LA ROBA

Hi ha tota una química catalana sobre la manera de deixar presentable la roba, després d'haberla tacada. Heus aquí una dotzena de fórmules.

Primera: les taques de sucre, gelatina o saliva's treuen rentant la taca ab aigua tebia. *Segona:* les de grassa's treuen, si són en tela blanca, rentantla ab savó o potassa, si són en robes de color, de cotó, ab aigua de savó tebia, si són en robes de llana, ab aigua de savó o amoniac, y si són en robes de seda, ab benzina, éter, amoniac, argila o creta. *Tercera:* les taques de colors a l'oli, vernís, resina o cera, 's treuen en la roba blanca y en la de color, de cotó o llana, ab essencia de trementina, esperit de ví, aigua de Colonia o bé rentant y ensabonant la roba si la naturalesa d'aquestes ho permet y en les robes de seda, ab benzina o éter, però ab poca quantitat y precaució. *Cuarta:* les taques d'espelma se'n van sobre tota mena de robes, ab esperit de ví concentrat. *Quinta:* les taques de colors vegetals, fruites, ví y tinta vermella's treuen, de la roba blanca ab vapor de sofre y aigua de cloro calenta, de la roba de color, rentantles ab aigua de savó tebia o amoniac, y de la roba de seda també ab aigua de savó tebia o amoniac, però ab precaució. *Sexta:* les taques de tinta negra, 's treuen de la roba blanca, ab ácit tártric, y en la roba de color y de seda, ab ácit tártric desfet ab aigua sempre que 'l color ho permeti. *Séptima:* les taques de rovell, se treuen de la roba blanca, ab ácit oxálic o ácit clorhídric desfet ab aigua, de la roba de cotó, de color, ab ácit cítric si 'l color és bó, de la roba de llana de color, ab ácit clorhídric ab aigua, y de la roba de seda no hi ha medi. *Octava:* les taques de sang, s'en van fregant la taca ab aigua tebia. *Novena:* les de cals y llexiu, fugen de la roba blanca rentantles y de la roba de color, ab ácit cítric desfet ab aigua, tirantla gota a gota damunt la taca. *Décima:* les taques de ácits, vinagre y fruites agres, fugen de la roba blanca rentantles ab aigua de cloro calenta y de la roba de color tirant gota a gota damunt la taca amoniac desfet ab aigua ab totes les precaucions que aconselli lo delicat del color de la

roba. *Undécima:* les nous tendres y fruites verdes, s'en van de la roba blanca, ab aigua de cloro calenta y de la roba de color ab el mateix procediment ab més precaució y cuidant d'esbandir la taca després ab aigua clara. *Duodécima:* les taques de quitrá, grassa de cotxes y grasses negres, se treuen de la roba blanca fregantla alternativament ab savó, essencia de trementina y aigua, de la roba de cotó y llana, fregant la taca ab cansalada y ensabonantla pera després de algún temps fregarla alternativament ab aigua y trementina y de la roba de seda de color de la manera anteriorment dita substituint la trementina per la benzina, ab aigua cuidant de fer la frotació pel revés de la roba.

E.

Fugint d'estudi

La Veu, no trovant arguments pera defensar la conducta, diguemne estranya pera que no s'enfadi 'l vell confrare, de sos amics a la Diputació ab motiu de la discussió y rebutjament, en sa **totalitat**, de les patriótiques proposicions d'en Folguera y Durán, adopta 'l sistema arreconat de cridar fort com les marmalleres, repartint bastonades a tort y a dret sobre 'ls qui hem tingut l'atreviment y la gosadia imperdonables de mostrar nostre disconformitat ab l'actitut del bloc regio-carlo-radical-caciquista de la Diputació y posarnos al costat dels fermes catalanistas qui contra tot y contra tots lluitaren per la dignitat y bon nom de la Nacionalitat catalana. Com un gat de panxa enlaire, clava les uncles, quines punxades ens ha fet sentir, perque infidels no hem volgut confessar que no hi ha altre catalanista qu'en Prat de la Riba y qu'en *Pol* y *La Veu* son els seus Profetes.

Aquest pecat no'ns el perdona; el dimecres ens deia qu'estampavem falsats a gratient qu'imitávem el procediments *innobles* de la premsa del *trust* madrileny; el dijous qu'eram esquerrans, que feiam ali ab els del *Poble Catalá*; avui o demá esperém que dirá: que som d'en Moret. Y tots aquets fásticos ens els ha dit en la secció de *Polítiques* qu'es la mes llegida pera que tothom s'enterés de l'escomunió.

D'ont treu peu *La Veu* pera fer semblants deduccions? preguntarà 'l llegidor. Doncs de l'afirmació que feiam en l'article *Catalunya irredempta*, al sostenir que les proposicions d'en Folguera havian sigut rebutjades en sa **totalitat**.

Aquesta afirmació sosté *La Veu* qu'es falsa y com sigui que la formulávam el dia 20 y la reunió s'havia celebrat el 15, ens acusava de falsejar els fets a gratient.

D'aquesta acusació en protestem, posant en la protesta totes las energías de l'ànima y avui, 27, sostenim lo mateix que diguerem el dia 20, aixó es, que las proposicions Folguera foren rebutjades en sa **totalitat**. Vejemho.

En sa **totalitat**, significa que cap de las proposicions Folguera fou acceptada; y en efecte no fou cap d'elles; es a dir, *totes* deixaren d'esser acceptades o lo qu'es lo mateix foren *totes* rebutjades. *L'esser rebutjades totes* o *l'esser rebutjades en sa totalitat* es lo mateix.

Peró, fins prescindint d'aquest simple anàlisi que podríem dir gramatical, es evident que las proposicions foren rebutjades totalment en la redacció qu'els hi doná en Folguera, per

mes que s'en votessin altres en que hi havia quelcom molt atenuat de l'esperit, genuinament catalanesc, de les presentades per l'expresident de l'*Unió Catalanista*. En Folguera y en Sunyol, al veure qu'els del departament Central havian tret de las proposicions tot el llevat catalanista qu'el primer hi havia posat, reproduiren en forma d'esmenas al dictamen las patriótiques demandes en tota la seva integritat, sense atenuacions ni mistificacions habilidoses y aquestes esmenas que tenian la mateixa redacció de les primitives proposicions, foren rebutjades en sa totalitat pels ¡19! vots dels regionalistas, del caciquistas, dels carlins y del radical Pich.

¿Qui es que falseja la vritat dels fets, *L'Avenç* o *La Veu*?

**

La Veu al copiar el fragment del nostre article que li serví de base pera motejarnos de falsificadors de la vritat, tallá un incís del mateix y 'l substituí per punts suspensius.

Deiam: «Las patriótiques proposicions presentades a la Diputació de Barcelona per en Folguera y Durán, que foren acullides ab un esclat de joia per tots els indrets de Catalunya, han sigut rebutjades, etc., etc.»

La Veu amaga lo de l'aculliment entusiasmte ab que havian sigut rebudes y 's comprén tot lo que es motiu de joia pera 'ls bons catalans ho es de pena pera *La Veu* y sos amics.

Y després *La Veu* encare té pit pera acusar an el *Poble Catalá*, d'haver suprimít paraules del nostre article.....

Es inutil la feina de *La Veu*, procurant desviar la qüestió dels termes en qu'els fets l'han plantejada.

Catalunya ens jutjará a tots, digué en Folguera; el fallo ha sigut pronunciat. Mediti *La Veu* y la má sobre 'l pit y la conciencia en *Catalunya*, digui si l'hi estat favorable.

BIBLIOGRAFIA

Hem rebut els quaderns 23 y 24 de la *Crónica de la Guerra de Africa*, n els que's continua la relació dels successos ocorreguts a Barcelona durant la nomenada *Setmana trágica*, y en ells el lector hi trovará datos complerts y vistes dels edificis incendiats, y la conducta seguida pels sediciosos, tan en els cassos en que varen obrar ab crudetat, com en els que varen mostrarse generosos.

Abdós quaderns van ilustrats ab fotografats.

Els encàrrecs de la *Crónica* poden terse a les llibreries y centres de suscripcions o directament al editor Albert Martín, Consell de Cent 140.—Barcelona.

NOVES

LOCALS

Venda lliure.—Com haurán vist nostres llegidors en l'extracte de la sessió municipal, l'Ajuntament feu la declaració oficial de que no ve obligat a comprar a l'Empresa d'electricitat las bombetes de l'enllumenat públic. Y com qu'en l'escriptura de concessió no hi ha cap cláusula que faculti an el concessionari per obligar an els abonats a que comprin a la Central llurs bombetes, poden també 'ls particulars

adquirir-les allà ont millor els hi sembli, mitjant-
sant las condicions de votatje y bugías.

Coralment felicitem a la corporació muni-
cipal per la declaració feta a que desvenixerá
l' equivoc que havia servit an aquesta empresa
y a la anterior pera vexar an els abonats, pos-
sant a las bombetes uns preus exorbitants, y
menasatlos continuament ab la tallada dels fils
de conducció.

Jo ho sabeu, abonats; podeu comprar las
bombetes allà ont volguen, sense por de que
vos tallin els fils.

Conferencia.—Per conducte fidedigne, sa-
béu que 'l diputat senyor Torras Sampol, té
intenció de donar una conferencia pública en
aquesta vila, un'altre a Torroella y altra a La
Escala, que son els tres pobles mes importants
del districte, pera exposar als electors la seva
conducta durant la legislatura próxima a finir;
que convidará particularment a totes les enti-
tats banyolines y als Ajuntaments de la co-
marca que perteneixen al mateix districte,
procurant que l' acte revesteixi la solemnitat
que requereix y encare que d'una manera de-
finitiva no ho ha acordat, es probable que la
conferencia tingui lloc el diumenge vinent. Si
aixó darrer resulta cert, en el número próxim
donarém mes detalls.

Una carta.—Donya Lluïsa de Norzagaray
de Rivera, esposa del senyor Governador Mili-
tar de Girona, en atenta carta dirigida a donya
María Privat Vda. de Torrent, Presidenta de la
Junta de Dames que va recullir fondos pe 'ls
soldats de la campanya de Melilla, dona les
mes expresives gracies a les senyoras que for-
maven part de la expressada Junta y a totes
les persones y entitats banyolines que caritati-
vament contribuiren a la suscripció.

La quinta.—Recordém als joves quintats
aquest any, que l' acte de classificació y decla-
ració de soldats, se verificará el diumenge vi-
nent, a les nou del mati, a la Sala de sessions
del Ajuntament, essent obligatoria la seva
assistencia.

El mercat.—Degut a la pluja de la nit de
dissabte, el darrer mercat no va ser tan con-
corregut com l'anterior; perquè 'ls pagesos varen
aprofitar la tendror de la terra per sembrar els
alls y las truffes.

El rellotje.—Son molts els veïns qu'han
vingut á la nostre Redacció lamentantse de la
falta del rellotje del campanar, suplicantnos
que transmetém la seva queixa a la Autoritat
corresponent.

Nosaltres la dirigim al senyor batlle, segurs
de que recomanará la urgencia als encarregats
de la recomposició.

Accident.—Treballant uns obrers sobre una
bastida d'una casa del carrer dels Turers, va-
ren tenir la mala sort de que se 'ls hi mitj-
partís un tauló que caigué al cim d'un d'ells, ano-
menat Camil Reig, ferintlo greument. Va ser
traslladat al seu domicili.

Altre accident.—Un nen de vuit anys que
junt ab altres companys, el dimecres passat s'
entretenia arrencant pels de la qua d' un ma-
txo, va tenir la desgracia de que l'animal li pe-
gués una cossa, que li produí una extensa feri-
da a la cara.

Reunió.—Convocada pel Sr. Rector, avuy
a dos quarts de sis de la tarda, tindrà lloc al
altar dels Dolors de Santa María, una reunió
de catòlics per tractar de la manera de arbitrar
recursos pera la restauració del temple parro-
quial. Dita reunió serà presidida pel Sr. Bisbe
de aquesta Diócesis.

Fugitiu.—Una pobra dona, viuda, anant a
treballar va trovar un nen foraster, d'uns 9 ó
10 anys, que plorant va suplicarli que 'l recu-
llís, puig era sol; que 'l seu pare morí a Barcel-
lona a consecuencia dels successos de Juliol y
la seva mare era al Hospital Provincial, greu-
ment malalta. Fet presentar a devant del sen-
yor jutje, va ratificarse ab lo manifestat y va
confesar qu' havia fugit del Hospici de Girona,
ahont estava assilat, perque no li donaven prou
menjar. Del fet s' en va donar coneixement a
lla Superioritat.

Visites.—Durant la setmana qu' acaba de
finir, han visitat la nostre Redacció els següents
El Amigo del Pueblo, quinzenal de Banyo-
las; *El Baix Panadés*, setmanari del Vendrell
y *El Cim d'Estela*, setmanari de Berga.

Els saludém afectuosos y queda establert el
canvi.

AJUNTAMENT

*Sessió ordinària de primera convocato-
ria, celebrada 'l dia 24 de Febrer de 1910.*

Presideix el primer tinent d'arcalde
don Josep Alsius, assistinthi 'ls regidors
senyors Hostench, Malagelada, Boix,
Perpinyá, Coll, Puig y Bofill.

Aprovada l'acta de la sessió anterior,
se prenen els següents acords:

Passar a informe de la comissió d'
Hisenda els comptes que remet l'arcalde
de Girona, dels gastos ocasionats per la
vinguda de las bombas ab motiu de l'in-
cendi de l'Iglesia parroquial.

Id. id. a la de Aigues, l'instancia de
don Enric Alsina, demanant se l'hi aixe-
qui la penyora de 5 pessetes.

Aprovar els dictámenes de la de Fo-
ment, concedint permís a don Francisco
Huguet, pera fer obres en una casa del
carrer del Valls y a don Pere Font pera
construir dos cases en la plassa del doc-
tor Rovira.

Requerir, apercibintlo, an 'l amo del
molí del Canyé, que tregui la cadireta
que te posada, tentli saltar l'aigua pels
vessadors.

Aprovar el dictamen de la comissió
d'Hisenda, referent a la subasta de las
obras de desmont del costat esquerra
del passeig de l'Industria; celebrar la
subasta el primer de Mars vinent, a las
deu del dematí, y designar pera assistir a
la mateixa en representació de l'Ajunta-
ment al regidor, don Joan Malagelada.
El tipo de subasta es 289'99 pessetes.

Mocions

El senyor Puig interessa s'escuri 'l
rec de la Font Sulfurosa y que 's pagui
'l compte de don Salvador Frigola pel
lloguer del local ont s'instalá 'l colégi
electoral de la 2.ª secció en las passa-
das elccions municipals. Abdúes mo-
cions son presas en consideració.

El propi senyor manifesta haver vist
ab satisfacció que don Isidre Musqueras
propetari d'una casa del carrer d'Alfons
XII havia posat devant llur edifici aceres

conforme está manat en las Ordenances
municipals, demanant que s'interessí de
tots els propietaris que no tinguin les
aceras colocades, cumpleixin lo disposat
en las Ordenances.

Junta municipal

Se procedeix al sorteig dels indivi-
duos que l' han de formar durant l' any
1910, donant el següent resultat: Secció
1.ª, Joan Pi Rubiola, Pere Llandich Pa-
gés; 2.ª, Pere Abril Riera, Lluís de Arne-
ller Baquedano, Joan Plá Roset, Miquel
Vidal, Pere Grau, Andreu Agustí; 3.ª,
Joan Verdager, Narcís Aulina, Esteve
Tarradas Coderch; 4.ª, Vicens Ginjaume
5.ª, Salvador García.

Qüestions

La presidencia sotmet a la considera-
ció del Consistori las següents, quina im-
portancia salta a la vista: 1.ª ¿Pot l'Ajunta-
ment comprar las bombetes eléctriques
a una altre casa que no sigui la Central
d'Electricitat?

Tinguent en compte qu'en l'escriptu-
ra de concessió, no hi figura cap clàusula
que dongui l'exclusiva de venda a l' Em-
presa, l'Ajuntament declara la afirmativa,
aixó es que pot adquirir y comprar a qui
bé li sembli las bombetes mentres tinguin
las bugías y el voltatje contractat.

2.ª ¿Hi ha algún compromís contret
ab l' Empresa, en virtut del qual pugui
aquesta obligar an els abonats a que
gastin bombetes de filament metálic?

3.ª ¿La concessió feta per l'Ajunta-
ment a l'Empresa té 'l caracter de con-
cessió d'un servei públic o 'l d'un mono-
poli industrial?

El senyor Alsius per via d'esplicació
de la qüestió precedent fá algunas mani-
festacions que convé recullir pera qu'el
públic las conegui. Diu que la substitució
de las bombetes de filament de carbó per
las de filament metálic, últimament rea-
lisada y imposada per l'Empresa, bene-
ficia extraordinariament an aquesta y en
res al públic ni a l'Ajuntament. Efectiva-
ment; las llàmpares de filament de carbó,
de 10 bugías gastan per hora 30 wats;
mentres que las de filament metálic en
consumeix tant sols 10 wats; y com sigui
que l'unitat que serveix de base a la tri-
butació de l'Empresa a l'Hisenda, es el
kilowrt, havent el consum d'energia eléc-
trica disminuït en un 66 p^o70, la cantitat
que paga l'Empresa a l'Estat ha dismi-
nuit en la mateixa proporció. No obs-
tant, l'Empresa continúa cobrant dels
abonats las mateixas cantitats qu'avans
de ferse la substitució.

Acaba oferint en nom d' un particu-
lar, veientho un benefici pera 'ls interes-
sos municipals, bombetes pera l'enllume-
nat públic y oficinas de l'Ajuntament, a
0'90 pessetas.

Resulta la 1.ª qüestió, las dues res-
tants, junt ab la proposició d'oferta pre-
cedent, passan a las comissions respecti-
ves per estudi y informe.

De la Comarca

Els diaris de Girona donen compte de que
's trova greument malalt en aquella ciutat, el
Rector del vehí poble de Centenys, Mn. Esteve
Llorens.

—Per haverse trovat cassant sense llicen-
cia y en temps de veda, ha sigut denunciat el
vehí d'Ordis, Tomás Trilla.

—El senyor Governador civil de la pro-
vincia ha aprovat els expedients d' arbitris ex-
traordinaris pera cubrir el déficit del seu actual
pressupost formulats pels Ajuntaments de La
Tallada y Mieras.

—Diu de Girona que 'l dimars passat va
morir el nen Ramón Font y Moner, fill únic
del nostre amic D. Joaquím Font y Fargas. A
les moltes expressions de condol que 'ls pares
han rebut hi afegim la nostre, molt sentida.

—Per haver desobeit a la guardia muni-
cipal de Girona qu' en compliment de lo manat
per les ordenances municipals, li va suplicar
que baixés del carro tirat per quatre animals
que menaba va ser multat el carrater Felíu
Renar, de Cornellá.

—Ab molta concurrencia va tenir lloc el
dijous passat, á Crespiá, la tradicional fira de
S. Maties, coneguda ab el nom de *Fira de la
mel*, essent molts el carruatges procedents de
Banyoles que hi arribaren curulls de gent.

Mercat de Banyoles

Dia de 23 Febrer de 1910

Blat	de 19'50 á 20'00	ptas. qtra.
Mestall	> 18'00 á 19'00	> >
Ordi	> 12'00 á 12'50	> >
Civada	> 8'50 á 9'00	> >
Blat de moro	> 12'00 á 13'00	> >
Fabes	> 14'50 á 15'00	> >
Monjetes	> 26'50 á 27'00	> >
Fabons	> 15'00 á 16'00	> >
Vesses	> 15'50 á 16'00	> >
Llobins	> 7'50 á 8'00	> >
Mill	> 15'50 á 1'00	> >
Panis	> 11'50 á 12'00	> >
Fajol	> 13'50 á 14'00	> >
Alls	> 2'25 á 2'50	> fore.
Ous	> > á 1'00	> dna.
Oli	> 12'50 á 13'00	> mallal

Registre Civil

Inscripcions verificades desde

'l dia 17 al 24 del present mes

Naixements.—Mercés Alamany Puigdemont
filla de Miquel y de Caterina; Joan Casellas y
Serra fill de Joan y de María; Teresa Alsina y
Serra filla de Esteve y Nuria.

Defuncions.—Rosa Barceló x Bonaventura,
de 3 mesos, á causa de anemía síncope cere-
bral; María Masergas y Vergés de 72 anys
viuda, tuberculosis pulmonar; Llúcia Sala y
Malivern, de 78 anys, catarro intestinal.

Gran Hotel del Comers

Carrer Albareda, núm. 5.--GIRONA

Propietari: D. Antonio Vallvé Serra

Corresponsals en las principals Fondas d'Espanya

Aquesta espaciosa FONDA, situada en la part plana y central de l'immortal ciutat, té 50 habitacions ab tot el confort modern, amobladas ab el gust y llimpiesa que requereix un Hotel de primer orde, tinguent además quarto de banys y duxas, llum eléctrica y timbres en totes las dependencias y un caudal d'aiga potable, inmillorable y de reconeguda fama entre 'ls hidrólegs.

Cuina espanyola y francesa
JARDI

MENJADOR D'ESTIU

Se serveix a la carta y cuberts. Aquests desde 2 pessetes per munt.

Abonos mensuales, ab habitacions, desde 100 pessetes

Banquets, Bateigs, Gasoris, Lunchs y Refrescos á preus módics y convencionals y en locals especials.

An els turistas, viatjants, jurats, chors, comisions, congressistes y colegials sels hi concedeixen y fán preus especials.

A l'arribada dels trens hi ha omnibus de la casa y cotxes de lloguer, á preus reduïts del **HOTEL DEL COMERS**.

Servei de personal triat

Garage

INTÉRPRETES Y COMISIONISTAS

Xacolats

TORRENT

CASA FUNDADA EN 1780.

Puresa Garantida.

Proveïdors de la Reial Casa.

Premiada en distintintas Esposicions.

CLASSES ESPECIALS

Pera colegis y communitats relligioses.

Especialitat en la fabricació
de xacolats fins ab canyella y vainilla.

DESPATX CENTRAL

ESCRIBANIAS, 8.--BAYOLAS

FERRERIA, QUINCALLERIA Y OBRADORS DE LLAUNERIA

DE

JAUME SAGUER Y BARCELÓ

Plassa Constitució, 1 y Mercadal, 1

Complert variat assortit en ferramentas pera la construcció d'obras, llits metálics, y SOMIERS de tots sistemas, objectes de cuina, cuberts y anivets, teixits metálics, espina y filferro de tots gruixus y tot lo pertinent al ram.

Instalacions pera gas y aigua.

Canal de plom, planxas aplomades galvanisades y de sinc, vidres plans, baldoselles y carburo de calci.

Especialitat en gasometres perfeccionats y llámparas portatils.

Administració de las aigas potables d'aquesta vila.

PREUS ECONÓMICOS.

Tenda LA CONCEPCIÓ

JOAN PUJOL

TURERS, 8

GRAN ASSORTIT DE PERFUMERÍA

DISPONIBLE

Fábrica de anissats, licors y vins del País

Fills de Pere Malagelada

Carrer de Santa María.—BANYOLAS